

Stand van zaken in Flevoland 2021

Inleiding

De afgelopen periode heeft onze samenleving voor enorme uitdagingen gestaan. Daarnaast rijst momenteel de vraag of en wanneer het echt voorbij is.

De Coronacrisis heeft niet alleen veel invloed op de sport, maar ook op de samenleving in het algemeen. Naast dat sport en bewegen een lange tijd is weggevallen en we elkaar minder hebben gezien, hebben we te maken met inwoners die hun werk zijn verloren of zelf ziek zijn geworden.

Het uitgevoerde onderzoek naar *De stand van Flevoland* richt zich deels op de schade, maar vooral ook op de (lange termijn) gevolgen van de schade door Corona. Veelal vanuit het perspectief van sport en bewegen, maar gelet op de impact en reikwijdte zijn ook algemene thema's als economie, welzijn en gezondheid zijn daarbij onvermijdbaar.

Het onderzoek is daarvoor gegroepeerd rond de thema's Infrastructuur, Economie en Gezondheid & Welzijn, voorafgegaan door de stand van zaken rond sportdeelname.

“Laat zo snel mogelijk meer sportmogelijkheden toe!” Dit was in april 2021 de oproep van algemeen directeur Gerard Dielessen van NOC*NSF. De sportdeelname in Nederland verslechtert en een nieuwe gezondheids crisis dreigt.

Landelijk en regionaal onderzoek

Er zijn door uiteenlopende organisaties peilingen en onderzoeken uitgevoerd om de schade en impact van de corona crisis te meten. De belangrijkste bronnen voor deze rapportage zijn het NOC*NSF, het Mulier instituut, Kenniscentrum Sport en bewegen, GGD, Provinciaal onderzoek en eigen onderzoek. Bestaande uit o.a. burgerpanels, steekproeven maar ook interviews met sportaanbieders en ondernemers.

Waar nodig en mogelijk zijn de landelijke cijfers en bevindingen vertaald naar de situatie in Flevoland.

Infrastructuur | Sportdeelname

Als gevolg van o.a. de sluiting van sportaccommodaties en het wegvallen van sportevenementen, is de sport- en beweegdeelname in Nederland enorm verslechterd. Onderaan de streep lijkt in ons beweegpatroon de dalende sportdeelname deels te worden gecompenseerd door een duidelijke toename van huishoudelijk werk en wandelen.

52%

52% van de Nederlanders is in 2020 minder gaan sporten en bewegen of gestopt.

Waaronder opvallend veel mensen jonger dan 45 jaar.

Bron: [NOC*NSF: Zo sport Nederland \(2020\)](#)

Sportdeelname onder inwoners van Flevoland

29% van de inwoners is minder gaan sporten of bewegen. Terwijl **47%** juist graag meer zou willen bewegen dan ze op dit moment doen. **74%** maakt voor het sporten en bewegen gebruik van de openbare ruimte. Van de ondervraagde inwoners met een beperking geeft **13% (2018: 24%)** aan dat ze het afgelopen jaar **>10x per maand** hebben gesport. **25% (2018:10%)** sportte afgelopen jaar **1x per maand**.

Bronnen: Peilingen i.s.m. Flevopanel, Onbeperkt Sportief 2021 (SSF), Citizens peilingen Provincie Flevoland

Bevestigende signalen

Uit o.a. de Sportpeiling van november 2021 blijkt dat er een toename is in het sporten en bewegen in de openbare ruimte. Zo worden fiets- en wandelnetwerken steeds intensiever gebruikt.

Niet voor niets heeft SSF in haar jaarprogramma ingezet op:

- Een fonds voor onderhoud van mountainbikepaden
- Een top-10 van racefietsroutes in Flevoland
- Monitoring van hoe vaak bepaalde routes worden gefietst

Infrastructuur | Sport- en beweegaanbieders

Sportorganisaties hebben door de beperkende maatregelen de deuren moeten sluiten. De mate waarin sportaanbieders open zijn geweest voor trainingen, lessen en cursussen loopt sterk uiteen. De impact lijkt het grootst voor de binnensport.

Bronnen: divers

(Wordt vervolgd op volgende pagina)

“Je merkt dat de jeugd anderen dingen gaan doen omdat de sport niet doorgaat. Dit is zonde, ze missen het contact met elkaar. Het is niet alleen het sporten bij de korfbal, maar ook daarnaast de teamuitjes en activiteiten van de vereniging.”

Trainer KV Emmeloord

7% van de leden is niet bereid om contributie te betalen als de sport niet volledig heropent in 2021.

19% verwacht een lagere contributie.

4 op de 10 verenigingen zeggen in 2020 meer dan 30% van de begrote inkomsten te zijn misgelopen. Inkomstenposten zijn daarbij kantineverkoop (65%), overige inkomsten (19%) en sponsoring (11%).

De overige verenigingen zijn veelal verenigingen zonder kantine (31%) of zonder accommodatie (29%).

12% van de sportaanbieders ziet een afname van vrijwilligers

Bronnen: divers

Sport- en beweegaanbieders in Flevoland

70% Van de Flevolandse sportaanbieders geeft aan **middelen nodig te hebben voor acties om leden te bereiken**. **65%** van de Flevolandse sportaanbieders geeft aan dat ze **nieuwe doelgroepen willen bereiken**. **20%** van de Flevolandse sportaanbieders ervaart dat de coronacrisis een **negatieve invloed heeft op de bereidheid van vrijwilligers om zich voor de vereniging in te zetten**. **25%** van de Flevolandse sportaanbieders vraagt **hulpmiddelen om vrijwilligers te activeren**. **1:8** verenigingen in Flevoland houdt **acties om vrijwilligers te behouden of te werven**.

Bron: Belronde in april 2021, aanvragen Corona Steunpakket.

Infrastructuur | Evenementen

Evenementen (recreatief of prestatie gericht) zijn de smeerolie voor het sporten en bewegen. Het brengt mensen samen, geeft een doel om naar te trainen; evenementen inspireren en zorgen voor aanwas. Doordat evenementen een lange tijd niet konden doorgaan staat deze infrastructuur (kennis, kader, netwerk) zwaar onder druk.

Twee derde van de Nederlanders mist de sociale contacten tijdens deelname van sportevenementen.

Bron: [Mulier Instituut](#)

44% van de sportevenementenorganisaties in Flevoland wisten niet of ze de **sponsors kunnen behouden** voor een volgende editie. **65%** van de Flevolandse sportevenementen heeft **hulp nodig voor zowel de promotie van het evenement** als bij de omgang met corona maatregelen. **38%** van de Flevolandse sportevenementen heeft behoefte aan **ondersteuning bij het werven van sponsors** voor het evenement na de coronaperiode.

Bron: Aanvragen Corona Steunpakket (SSF).

“Voor ons is het heel verdrietig nieuws dat we ons 40-jarig jubileum niet kunnen vieren met het WK. Samen met duizenden atleten en vrijwilligers hebben we een heel jaar naar dit evenement uitgekeken.”

Race-director WK Triathlon Almere

Infrastructuur | Topsport- en talentontwikkeling

Doordat wedstrijden en competities wegvielen misten topsporters en talenten een doel om naar toe te werken. Door het ontbreken van meet- en kwalificatiemomenten is er weinig tot geen doorstroom geweest naar de nationale selecties. Ook was er geen instroom van nieuwe talenten.

Topsport en talentontwikkeling in Flevoland

De **7 Regionale Talenten Centra (RTC's)** in Flevoland hebben een lange tijd stilgelegen. Dit betekent dat ruim **100 sporttalenten die bijna een jaar missen aan training**. In 2021 is er een **afname van 10% topsportregistraties** in Flevoland. **10-15%** van de sporttalenten verbonden aan de Flevolandse RTC's **valt uit, stopt of dreigt te stoppen**, door het uitblijven van wedstrijdprykkels, gebrek aan motivatie en uitdaging en het ontbreken van sociaal contact.

Bron: Onderzoek SSF

Signalen uit het veld

Vanuit de talenten is er een grote toename van aanvragen een financiële bijdrage. Waar jaarlijks gemiddeld 60 aanvragen worden ingediend is dit aantal medio 2021 al ruim boven dit aantal.

Economie | Financiën

De economische verliezen hebben gevolgen voor zowel gezondheid als welzijn. Dit naast het verlies van de opbrengsten vanuit sport en evenementen, waaronder ook gebiedspromotie.

 € 2,1 miljard

Het NOC*NSF stelt een omzetverlies vast van ruim 2,1 miljard euro binnen de gehele landelijke sportsector (topsport en breedtesport)

 € 1 miljard

en de schade voor de sportsector op ruim een miljard euro.

Bron: [Kenniscentrum sport en bewegen](#)

66% van de inwoners van Flevoland maakt zich zorgen over de Nederlandse economie.
Eén op de vijf inwoners van Flevoland maakt zich sterk zorgen over hun eigen werk/inkomen.

Bron: [Onderzoek Provincie Flevoland](#)

Werkgelegenheid in de sport

Landelijk wordt de werkgelegenheid binnen de sportevenementenbranche geschat op 100.000 banen en 32.000 ZZP'ers. De omzet wordt geschat op 7.4 miljard euro.

Economie | Sportevenementen

Op 1 januari 2020 stonden er in Flevoland 80 evenementen op de kalender. Op 1 januari 2021 waren dit er slechts 13.

€ 230.000

Jaarlijks meet SSF de **economische impact** van sportevenementen. In 2019 waren het NK Beachsoccer in Dronten, de Triatlon Noordoostpolder en de Challenge Almere-Amsterdam goed voor een economische impact van ruim **€230.000**. Dit gemis is nu al twee jaar gaande. Een evenement als MudMasters Biddinghuizen is hierin nog niet in meegenomen, evenals het grote aantal kleinschaliger evenementen.

Door de annulering van evenementen komen er ook **minder deelnemers en bezoekers naar Flevoland**. Bij het NK Beachsoccer en de triathlon in de Noordoostpolder kwamen respectievelijk 2.300 en **1.000 bezoekers van buiten Flevoland**. De MudMasters Biddinghuizen ontvangt jaarlijks c.a. **25.000 bezoekers van binnen en buiten Flevoland**.

Bron: Onderzoek SSF, WESP onderzoek 2019 (SSF)

Economie | Zorgkosten

Sporten en bewegen hangt samen met een hogere levensverwachting en lagere kansen op onder meer hart- en vaatziekten, diabetes en dementie.

↓
€ 2,3 miljard

Onderzoekers van de HAN hebben het veranderde sport- en beweggedrag vertaald naar gezonde levensjaren en kwaliteit van leven. Door minder te gaan bewegen zijn in 2020 in Nederland 69.000 gezonde levensjaren verloren gegaan. Tegelijk zijn er volwassenen die juist meer zijn gaan bewegen, waardoor opnieuw 23.000 gezonde levensjaren gewonnen.

Netto zijn door het veranderde beweggedrag 46.000 gezonde levensjaren verloren onder de 25-plussers. Daarmee kostte dit de samenleving naar schatting 2,3 miljard euro aan gezondheidswaarde.

Bron: [RIVM](#)

Het loont om in te zetten op sport en bewegen. Volgens een onderzoek van het Kenniscentrum Sport en Bewegen, dat de sociaaleconomische waarde meet van sporten en bewegen, loopt de maatschappelijke waarde op tot maximaal €75.000 als een persoon van zijn 5^e tot en met

Investeren in sport en bewegen loont

“Als 10% van de mensen die de beweegrichtlijnen niet halen, dat wel gaan doen, kan dit een jaarlijkse waarde opleveren van 1,28 miljard.”

Kenniscentrum Sport & Bewegen

€ 75.000^{Max}
per persoon

het 54e jaar voldoet aan de beweegnorm.

De grootste winst zit in de 'kwaliteit van leven'. Hiermee wordt tussen de €20.000 en €53.000 bespaart. Overige opbrengsten zijn onder meer 'besparing van zorgkosten', 'toename arbeidsproductiviteit' en 'afname ziekteverzuim'.

Bron: [Kenniscentrum sport en bewegen](#)

Gezondheid & welzijn

Buiten het wegvallen van het sporten en bewegen zijn er nog andere factoren die invloed hebben op de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Flevoland. Zoals eenzaamheid door het ontbreken van contacten of stress voortkomend uit bijvoorbeeld onzekerheid, baanverlies, etc. Daarbij komt dat inactiviteit samenhangt met een hoger risico op ernstige coronaklachten. Consequent voldoende bewegen verkleint het risico op deze ernstige klachten.

Gezondheid

1 op de 3 Flevolandse maakt zich **zorgen over de eigen gezondheid**. Binnen de groep die zichzelf rekent tot de kwetsbare groep maakt 57% zich zorgen, binnen de groep die zich niet tot rekent 18%. **Van de hoog- en middelbaaropgeleiden maakt een grotere groep zich geen zorgen dan van de laagopgeleiden.**

Bron: [Provinciaal onderzoek 2021](#)

Onderzoek naar gesteldheid en motivatie

Uit onderzoek onder inwoners van Flevoland (eind juni 2021) naar zowel de fysieke als mentale gesteldheid, als ook de motivatie voor sporten en bewegen, komt het volgende naar voren:

Demografische verschillen

De volgende groepen lopen een hoger risico op besmetting en worden bovendien ernstiger ziek:

- Personen met leefstijl gerelateerde ziekten, zoals overgewicht, diabetes, hart- en vaatziekten en longaandoeningen.
- Personen in een lage inkomstengroep.
- Personen met een niet-westerse migratie achtergrond.

Bewegen verlaagt risico, maar zorgt ook voor een sneller herstel. Tekenend is alleen dat dezelfde bovenstaande groepen het sneller laten afweten binnen de sport- en beweegdeelname.

- 46%** Ervaart door de coronamaatregelen extra spanning.
- 43%** Voelde zich tijdens de lockdown fysiek minder fit.
- 47%** Voelde zich tijdens de lockdown mentaal minder fit.
- 45%** Vond het tijdens de lockdown lastig om de motivatie te vinden om te sporten.
- 42%** Denkt het oude sportritme weer op te pakken zodra de lockdown voorbij is.

Bron: Flevopanel 2021

66% van de inwoners van Flevoland maakt zich **zorgen over de Nederlandse economie**.
Eén op de vijf inwoners van Flevoland maakt zich sterk **zorgen over hun eigen werk/inkomen**.

Bron: Flevopanel 2021

-“Ik voel me minder fit door de lockdown zowel mentaal als fysiek. Maar ik laat me niet kisten: ik ben recent lid geworden van een sportvereniging “

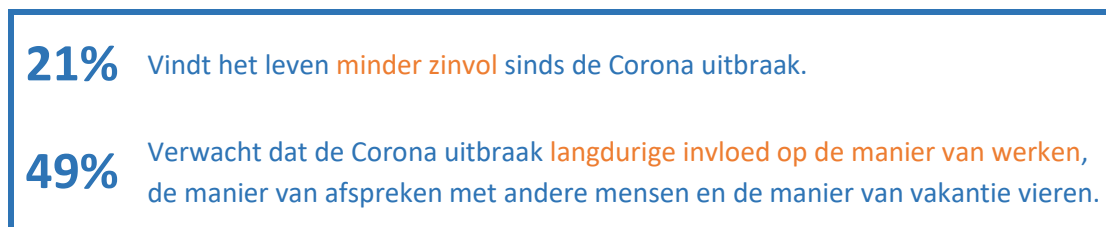
Deelnemer uit Flevopanel

Eenzaamheid

Bron: GGD Gezondheidsmonitor

Toekomstverwachtingen

Bron: [Provinciaal onderzoek \(2021\)](#)

Signalen uit het veld

Het aantal vragen over mogelijkheden voor financiële tegemoetkoming in de kosten voor sportdeelname zijn explosief toegenomen.

Wekelijks komen er vragen binnen over het Volwassenfonds, zowel vanuit de doelgroep als van professionals die werkzaam zijn met de doelgroep.

Gemeenten en overheidsinstanties zouden meer werk kunnen maken van toetreding tot het Volwassenfonds of het inrichten (en toegankelijk maken) van gelijksoortige regelingen.

Samenvatting en conclusie

Deelname sport en bewegen

Flevolandse mensen zijn minder gaan bewegen, maar ook anders gaan. De terugloop is het grootst in de leeftijdsgroep onder de 45 jaar, waaronder ook jeugd en jongeren. De reeds aanwezige sociale ongelijkheid is toegenomen; kwetsbare groepen zijn nóg minder gaan bewegen en dus nóg kwetsbaarder geworden.

De Topsport en Talentontwikkeling heeft stilgelegen en kampt met uitstroom en gebrek aan uitstroom.

Infrastructuur

De infrastructuur van zowel het sport- en beweegaanbod voor de breedtesport als de topsport- en talentontwikkeling vertonen de nodige scheuren. Reeds bestaande aandachtspunten als vrijwilligers, vernieuwing of de financiering van de topsport- en talentontwikkeling komen door de crisis extra scherp naar voren.

Evenementenorganisaties kampen met veel onzekerheden. Inkomsten, deelnemers en in welke vorm een evenement doorgang kan vinden. Vasthouden van vrijwilligers en kennis speelt ook bij hen een grote rol.

Economie

Flevoland wordt geconfronteerd met langdurig hogere zorgkosten en een economische terugval. Sport en bewegen is daarentegen een sterk middel om gezondheid en vitaliteit terug te brengen in de samenleving. Daarnaast draagt sport bij in de economische (her)ontwikkeling en gebiedspromotie.

Gezondheid en welzijn

Onder invloed van afnemende gezondheid en toenemende stress is de levensverwachting van de gemiddelde Flevolander gedaald. Eenzaamheid speelt in Flevoland een grote rol dan in andere delen van Nederland.

Met de inzet van sport en bewegen kan een opwaartse beweging in gang worden gezet.

